

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3164

av Roger Haddad m.fl. (FP)

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

I utgiftsområde 4 ingår myndigheter inom polisen och åklagarväsendet, domstolsväsendet samt kriminalvården. Dessutom ingår Rättsmedicinalverket, Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten, Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten, Domarnämnden och Gentekniknämnden.

Folkpartiet liberalerna har varit pådrivande för att polisverksamheten sedan årsskiftet 2015 har samlats i en nationell myndighet. Den nya organisationen ger nya förutsättningar att samla expertis kring ovanliga brott och att upptäcka mönster där gärningsmän har hela Sverige som verksamhetsfält. Under alliansregeringen gjordes också en kraftig utbyggnad av rättsväsendet. I dag finns över 20 000 poliser i tjänst. På senare år har också allmänhetens trygghet ökat påtagligt, vilket visas av de regelbundna nationella trygghetsundersökningarna (NTU).

Men arbetet måste fortsätta. En prioriterad uppgift är nu att fler brott ska klaras upp och leda till att gärningsmannen får en påföljd. För att polis och åklagare ska kunna utreda fler brott behövs specialisering och tydligare ansvarsfördelning. Vi vill ha fler civila utredare med expertkunskaper, till exempel inom it-brott eller ekonomisk brottslighet.

En synlig och lokalt närvarande polis är A och O för att allmänheten ska känna sig trygg. Det är lika viktigt i våra storstäder som på mindre orter och landsbygd. Övergången från närpolisområden till lokalpolisområden får inte leda till att den lokala förankringen minskar, utan det är tvärtom av stor betydelse att polisens samarbete med

andra aktörer i lokalsamhället ökar. Folkpartiet liberalerna har verkat för att lokala poliskontor inrättats i utsatta stadsdelar där otryggheten är stor, och utvärderingar från Brottsförebyggande rådet visar att de har effekt.

Brottsförebyggande rådets undersökningar visar att andelen ungdomar som begår brott har minskat tydligt på senare år. Den bästa insatsen för att ungdomar inte ska fastna i en kriminell livsstil är att arbeta förebyggande och snabbt fånga upp ungdomar i riskzonen. Socialtjänst, polis, skola och andra aktörer måste ha ett tätt samarbete. Arbetsmetoden med så kallade sociala insatsgrupper, där olika aktörer samordnar sina insatser för en ung människa på väg in i en kriminell livsstil, har visat sig framgångsrik och behöver spridas över landet.

Skyddet mot sexualbrott och brott i nära relationer måste stärkas ytterligare. Sedan den 1 juli 2013 har våldtäktsbegreppet breddats till att omfatta fall där offret inte gjort motstånd för att hon varit i en särskilt utsatt situation. Vi vill komplettera sexualbrottslagstiftningen med en separat bestämmelse om sexuella handlingar som genomförs utan en persons samtycke. Även den som borde ha förstått att det inte funnits något samtycke ska kunna dömas. Folkpartiet liberalerna vill även skärpa lagstiftningen om kontaktförbud och få en ökad användning av elektronisk fotboja. I särskilt allvarliga fall ska kontaktförbudet kunna gälla en hel kommun, så kallad omvänd kommunarrest. Det är gärningsmannens rörelsefrihet som ska begränsas, inte offrets.

Hatbrott fortsätter att vara ett allvarligt problem för individer och grupper som är utsatta för andras fördomar på grund av religion, sexuell läggning, hudfärg eller någon annan personlig egenskap. Hatbrott måste hanteras mer professionellt och de drabbades förtroende för polisen och rättsväsendet måste höjas så att fler människor vågar anmäla och berätta om vad de utsatts för och kan utgå från att myndigheterna går till botten med anmälningarna.

Rekryteringen till uppdraget som nämndeman behöver breddas, så att fler nämndemän har annan bakgrund än partipolitisk. Nämndemän ska finnas i första instans, det vill säga tingsrätt och förvaltningsdomstol. I högre instans ska målen enbart avgöras av lagfarna domare.

Insatserna mot den organiserade brottsligheten behöver byggas ut och det internationella samarbetet förstärkas. Vi i Folkpartiet liberalerna är inte rädda för ett tätare samarbete mellan Europas stater på brottsbekämpningens område. Tvärtom ser vi det som en huvuduppgift för EU. EU:s polissamarbete Europol bör uppgraderas till ett Europas FBI, en europeisk polismyndighet med befogenhet att utreda allvarliga brott där flera länder berörs. Vi stöder också förslaget om att ta ett första steg mot en europeisk åklagarmyndighet.

Med de nya hotbilder som Sverige och omvärlden står inför måste insatserna mot våldsbejakande extremism och rekrytering till terrornätverk trappas upp. Det behövs såväl förebyggande insatser som förbättrad underrättelse- och utredningskapacitet. Vi har betydligt högre ambitioner än regeringen när det gäller att driva på arbetet för att förebygga radikaliserings till våldsbejakande extremism, och vi anser också att regeringens medelstillelning är otillräcklig när det gäller stödet till insatser på lokal nivå.

Vi gör ett särskilt påslag till anslag 1:1 Polismyndigheten på 5 miljoner kronor årligen och tillskjuter därtill 20 miljoner kronor årligen under anslag 1:15 öronmärkta för stöd till lokalt arbete i kommuner för att förebygga radikaliserings till våldsbejakande extremism. Dessa pengar ska riktas till lokala samarbeten där kommuner och andra aktörer ska ingå.

Lagstiftningen mot terrorism behöver skärpas så att det införs ett särskilt förbud mot att ta emot utbildning i terrorverksamhet och att resa i syfte att ansluta sig till terrorverksamhet. Även lagstiftningen om pass kan behöva ses över, liksom lagstiftningen om deltagande i terrorgruppers verksamhet. Det är av största vikt att reformer av lagstiftningen sker med full respekt för grundläggande rättssäkerhetsprinciper och de medborgerliga fri- och rättigheterna enligt Europakonventionen.

Den riktade satsning regeringen föreslår för att motverka terrorism och rekrytering till terrorism är i och för sig välkommen, men otillräcklig. För att lagföringen ska bli effektiv behövs även förstärkta resurser i utredningsorganisationen. Vi öronmärker 5 miljoner kronor årligen under anslag 1:3 för att anställa ytterligare åklagare med särskilt ansvar för terroristmål vid riksenheten för säkerhetsmål.

På grund av händelseutvecklingen i vår omvärld kan det förutses att det svenska rättsväsendet därtill kommer att behöva hantera fler ärenden gällande krigsförbrytelser m.m., brottsformer som är extra resurskrävande att utreda och lagföra. För detta ändamål tillskjuts ytterligare 5 miljoner kronor årligen under anslag 1:3 till Åklagarmyndigheten vid Internationella åklagarkammaren, som ansvarar för exempelvis brott som kan inrymmas i Romstadgans definition av folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser. Sammantaget innebär detta en förstärkning av Åklagarmyndigheten med 10 miljoner kronor.

För att förstärka barns och ungas rättigheter vid tvångsomhändertaganden enligt LVU i enlighet med förslagen i SOU 2015:71 behövs förstärkningar av anslaget för rättsliga biträden m.m. Vi anvisar därför 3 miljoner kronor under 2016 och därefter 5 miljoner kronor årligen under anslag 1:12.

Den fortsatta justeringen av pris- och löneomräkningen som vi föreslår får därutöver effekter på anslag 1:3, 1:4, 1:5, 1:6 och 1:8. Däremot är Polismyndigheten och Säkerhetspolisen undantagna från vårt förslag, vilket gör att anslag 1:1 och 1:2 inte påverkas.

Det lokala brottsförebyggande arbetet behöver utvecklas genom bland annat ökad kunskapsspridning, förstärkt samverkan mellan olika aktörer och ökat stöd till olika brottsförebyggande projekt runt om i landet. Den förstärkning av anslaget 1:15 som regeringen föreslår är i och för sig positiv, men alltför låg. Jämfört med regeringen anvisar Folkpartiet liberalerna 5 miljoner kronor årligen i ökat anslag från 2016. Därtill kommer den öronmärkta satsning som ovan föreslås för lokalt arbete mot radikaliserings till våldsbejakande extremism.

Tabell 1. Anslagsförslag 2016 för utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (FP)
1:1 Polismyndigheten	21 560 567	+5 000
1:2 Säkerhetspolisen	1 191 364	
1:3 Åklagarmyndigheten	1 450 500	+4 000
1:4 Ekobrottsmyndigheten	636 098	-2 000
1:5 Sveriges Domstolar	5 415 185	-20 000
1:6 Kriminalvården	8 120 000	-24 000
1:7 Brottsförebyggande rådet	98 281	
1:8 Rättsmedicinalverket	400 612	-1 000
1:9 Gentekniknämnden	5 359	
1:10 Brottsoffermyndigheten	40 011	
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	121 935	
1:12 Rättsliga biträden m.m.	2 338 657	+3 000
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	39 981	
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	21 374	
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	22 157	+25 000
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten	18 714	
1:17 Domarnämnden	7 942	
1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	85 000	
Summa	41 573 737	-10 000
<i>Specificering av anslagsförändringar</i>		
1:1 Polismyndigheten		+5 000
1:3 Åklagarmyndigheten		+5 000
1:3 Åklagarmyndigheten		+5 000
1:3 Åklagarmyndigheten		-6 000
1:4 Ekobrottsmyndigheten		-2 000
1:5 Sveriges Domstolar		-20 000
1:6 Kriminalvården		-24 000
1:8 Rättsmedicinalverket		-1 000
1:12 Rättsliga biträden m.m.		+3 000
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete		+5 000
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete		+20 000

Roger Haddad (FP)

Christina Örnebjär (FP)

Tina Acketoft (FP)

Christer Nylander (FP)

Erik Ullenhag (FP)

Emma Carlsson Löfdahl (FP)

Birgitta Ohlsson (FP)